

ร่วมกับ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 12 (สสว.12) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โทรศัพท์/โทรสาร 074 330222 , 074 330228 E-mail : tpso12.songkhla@gmail.com ; และ tpso12@m-society.go.th

“การส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามแนวทางประชารัฐ”

เรียน บรรณาธิการบริหาร /บรรณาธิการข่าว /หัวหน้าข่าว/ หัวหน้าหน่วยงาน

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 12 (สสว.12) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับ ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เผยผลสำรวจเรื่อง “การส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามแนวทางประชารัฐ” ทำการสำรวจความคิดเห็นดังกล่าว ระหว่างวันที่ 19-25 เมษายน 2560 จากประชาชนที่พักอาศัยอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.12 จำนวน 400 หน่วยตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีลงพื้นที่ภาคสนาม โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95.0 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error: S.E.) ไม่เกินร้อยละ 2.5

ผลการสำรวจ

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	201	50.25
หญิง	199	49.75
รวมทั้งสิ้น	400	100.00
อายุ		
25-34 ปี	101	25.25
35-44 ปี	101	25.25
45-54 ปี	98	24.50
55-65 ปี	100	25.00
รวมทั้งสิ้น	400	100.00
สถานภาพการสมรส		
โสด	264	66.00
สมรส	104	26.00
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	32	8.00
รวมทั้งสิ้น	400	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)		
ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา/ต่ำกว่า	97	24.25
มัธยมศึกษา/เทียบเท่า	72	18.00
อนุปริญญา/เทียบเท่า	30	7.50
ปริญญาตรี/เทียบเท่า	160	40.00
สูงกว่าปริญญาตรี /เทียบเท่า	41	10.25
รวมทั้งสิ้น	400	100.00
อาชีพหลัก		
ข้าราชการ/ลูกจ้างของรัฐพนักงานรัฐวิสาหกิจ	208	52.00
เกษตรกร/ประมง	88	22.00
ผู้ใช้แรงงาน/รับจ้างทั่วไป	52	13.00
เจ้าของธุรกิจ/อาชีพอิสระ	38	9.50
พนักงานเอกชน	14	3.50
รวมทั้งสิ้น	400	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 50.25 และ เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 49.75

ตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 25-34 ปี และอยู่ระหว่าง 35-44 ปี ในสัดส่วนที่เท่ากัน คิดเป็น ร้อยละ 25.25 รองลงมาอยู่ระหว่าง 55-65 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.00 และอยู่ระหว่าง 45-54 ปี คิดเป็น ร้อยละ 24.50

ตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.00 รองลงมาคือสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 26.00 และสถานภาพหม้ายหย่าร้าง/แยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 8.00

ตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาระดับ ประถมศึกษา/ต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 24.25 ระดับมัธยมศึกษา/เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 18.00 ระดับสูงกว่า ปริญญาตรี/เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 10.25 และระดับอนุปริญญา/เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 7.50

ตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพข้าราชการ/ลูกจ้างของรัฐพนักงานรัฐวิสาหกิจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมาอาชีพเกษตรกร/ประมง คิดเป็นร้อยละ 22.00 ผู้อาชีพใช้แรงงาน/รับจ้างทั่วไป คิดเป็น ร้อยละ 13.00 อาชีพเจ้าของธุรกิจ/อาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 9.50 และอาชีพพนักงานเอกชน คิดเป็น ร้อยละ 3.50

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของนโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุที่รัฐบาลควรเร่งดำเนินการ

อันดับ	นโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุ ที่รัฐบาลควรเร่งดำเนินการ	ร้อยละ
1	การเตรียมความพร้อมประชากรเข้าสู่สังคมวัยผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ	23.08
2	พัฒนาระบบมาตรฐานการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุในภาวะพึ่งพิง	19.93
3	การส่งเสริมและขยายโอกาสการทำงานผู้สูงอายุ	18.12
4	การปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม สะดวก ปลอดภัยให้กับผู้สูงอายุโดย บูรณาการร่วมกับการปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับคนพิการ	16.90
5	จัดทำมาตรฐานศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ(Health & Welfare) เพื่อเป็นมาตรฐาน การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาอาชีพผู้สูงอายุ	14.72
6	ขยายอายุเกษียณ	7.25
รวมทั้งสิ้น		100.00

จากตารางที่ 2 ตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าประเด็นที่รัฐบาลควรเร่งดำเนินการตามนโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุ อันดับหนึ่ง ได้แก่ การเตรียมความพร้อมประชากรเข้าสู่สังคมวัยผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 23.08 อันดับสอง ได้แก่ พัฒนาระบบมาตรฐานการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุในภาวะพึ่งพิง คิดเป็นร้อยละ 19.93 อันดับสาม ได้แก่ การส่งเสริมและขยายโอกาสการทำงานผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 18.12 อันดับสี่ ได้แก่ การปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม สะดวก ปลอดภัยให้กับผู้สูงอายุโดยบูรณาการร่วมกับการปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับคนพิการ คิดเป็นร้อยละ 16.90 และอันดับห้า ได้แก่ จัดทำมาตรฐานศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ(Health & Welfare) เพื่อเป็นมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาอาชีพผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 14.72 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละ ของช่องทางที่รัฐบาลควรใช้ในการประชาสัมพันธ์ด้านนโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ช่องทางที่รัฐบาลควรใช้ในการประชาสัมพันธ์ นโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	331	82.75
ผู้นำชุมชน	262	65.50
สื่อสังคมออนไลน์	154	38.50
วิทยุ	118	29.50
คนในครอบครัว	112	28.00
เพื่อนบ้าน	84	21.00
เว็บไซต์	83	20.75

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ารัฐบาลควรใช้ช่องทางโทรทัศน์ ในการประชาสัมพันธ์นโยบายประชารัฐด้านผู้สูงอายุ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.75 รองลงมา คือ ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 65.50 สื่อสังคมออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 38.50 วิทยุ คิดเป็นร้อยละ 29.50 คนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 28.00 เพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 21.00 และเว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 20.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของการเตรียมตัวเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

การเตรียมตัว	จำนวน	ร้อยละ
สุขภาพ	332	80.50
การออม	175	43.75
การส่งเสริมอาชีพ	169	42.25
ด้านสังคม (เช่น การรวมกลุ่มอาชีพ, นันทนาการ)	140	35.00
ที่อยู่อาศัย	127	31.75

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่เตรียมตัวด้านสุขภาพ เมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.50 รองลงมา คือ การออม คิดเป็นร้อยละ 43.75 และการส่งเสริมอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 42.25

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของความประสงค์ในการทำงานเมื่ออยู่ในวัยผู้สูงอายุ
กรณีมีผู้จ้างงานเปิดโอกาสให้ทำงาน

ความประสงค์	จำนวน	ร้อยละ
ทำงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	328	82.00
สร้างคุณค่าให้กับตนเอง	210	64.42
มีความจำเป็นในการดำรงชีวิต	186	57.06
สร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น	156	47.85
ช่วยเหลือสังคม	120	36.81
มีภาระทางการเงิน	78	23.93
อื่นๆ	1	0.31
ไม่ทำงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	72	18.00
ต้องการพักผ่อนท่องเที่ยว	36	50.70
มีปัญหาด้านสุขภาพ	34	47.89
ดูแลลูกหลาน	18	25.35
เปลี่ยนไปทำธุรกิจส่วนตัว	16	22.54
ไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว	5	7.04
รวมทั้งสิ้น	400	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่มีความประสงค์ที่จะทำงานเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ หากว่ามีผู้จ้างเปิดโอกาสให้ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 82.00 และไม่มี ความประสงค์ที่ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 18.00 โดยผู้ที่ประสงค์จะทำงานระบุเหตุผลในการทำงาน ได้แก่ สร้างคุณค่าให้กับตนเอง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.42 รองลงมา คือ มีความจำเป็นในการดำรงชีวิต คิดเป็นร้อยละ 57.06 และสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 47.85 ส่วนความประสงค์ที่จะไม่ทำงานเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ ได้ระบุเหตุผลในการไม่ทำงาน ได้แก่ ต้องการพักผ่อนท่องเที่ยว มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.70 รองลงมา คือ มีปัญหาด้านสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 47.89 และดูแลลูกหลาน คิดเป็นร้อยละ 25.35 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของรูปแบบการทำงานของผู้สูงอายุ ในกรณีอยากมีรายได้เพิ่ม

รูปแบบการทำงานของผู้สูงอายุ ในกรณีอยากมีรายได้เพิ่ม	จำนวน	ร้อยละ
ด้านเวลา		
ทำงานเต็มเวลา	21	5.25
ทำงานบางเวลา (Part Time)	379	94.75
รวมทั้งสิ้น	400	100.00
ด้านสถานที่		
ทำงานที่บ้าน	251	62.75
ทำงานกับกลุ่ม, องค์กร, ชุมชน	130	32.50
ภาครัฐ/เอกชน	14	3.50
องค์กรพัฒนาเอกชน	5	1.25
รวมทั้งสิ้น	400	100.00
ลักษณะงาน		
อาชีพอิสระ เช่น รับจ้างทั่วไป, ธุรกิจส่วนตัว	128	32.00
กลุ่มอาชีพ เช่น คหกรรม/หัตถกรรม/ศิลปกรรม	99	24.75
เกษตรกรรม	47	11.75
ที่ปรึกษา	38	9.50
อาสาสมัคร	31	7.75
การผลิต	27	6.75
เอกสาร	18	4.50
การบริการ	12	3.00
รวมทั้งสิ้น	400	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า รูปแบบการทำงานของผู้สูงอายุ ในกรณีอยากมีรายได้เพิ่ม พบว่า รูปแบบการทำงานด้านเวลา ตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุรูปแบบการทำงานบางเวลา (Part Time) คิดเป็นร้อยละ 94.75 และทำงานเต็มเวลา คิดเป็นร้อยละ 5.25

ด้านสถานที่ พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่ทำงานที่บ้าน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.75 รองลงมา คือ ทำงานกับกลุ่ม, องค์กร, ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 32.50 และทำงานเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 11.75

สำหรับด้านลักษณะงาน พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุลักษณะงานแบบอาชีพอิสระ เช่น รับจ้างทั่วไป, ธุรกิจส่วนตัว มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.00 รองลงมา คือ แบบกลุ่มอาชีพ เช่น คหกรรม/หัตถกรรม/ศิลปกรรม คิดเป็นร้อยละ 24.75 และทำงานที่ปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 9.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของลักษณะการจัดหางานให้ผู้สูงอายุ

ลักษณะการจัดหางานให้ผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
รัฐให้ทุนแก่ผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพ	259	64.75
รัฐจัดสรรตำแหน่งงานให้ผู้สูงอายุ	88	22.00
รัฐติดต่อหน่วยงานธุรกิจให้	35	8.75
ผู้สูงอายุจัดหาแหล่งงานและทุนด้วยตัวเอง	12	3.00
หน่วยงานภาคเอกชนจัดหางานให้	6	1.50
รวมทั้งสิ้น	400	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุลักษณะการจัดหางานให้ผู้สูงอายุ ควรมีลักษณะรัฐให้ทุนแก่ผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.75 รองลงมาคือ รัฐจัดสรรตำแหน่งงานให้ผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 22.00 รัฐติดต่อหน่วยงานธุรกิจให้ คิดเป็นร้อยละ 8.75 และผู้สูงอายุจัดหาแหล่งงานและทุนด้วยตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 3.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของหน่วยงานที่ต้องการให้มีบทบาทต่อการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

หน่วยงานที่ต้องการให้มีบทบาทต่อการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	317	79.45
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	261	65.41
กระทรวงแรงงาน	183	45.86
กระทรวงสาธารณสุข	86	21.55
กระทรวงมหาดไทย	73	18.30
กระทรวงศึกษาธิการ	44	11.03
กระทรวงการคลัง	40	10.03
องค์กรพัฒนาเอกชน	31	7.77
หน่วยงานภาคเอกชน	27	6.77

จากตารางที่ 8 พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีบทบาทในการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.45 รองลงมา คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) คิดเป็นร้อยละ 65.41 กระทรวงแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 45.86 และกระทรวงสาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 21.55 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ร้อยละของข้อเสนอแนะในการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามแนวทางพระราชรัฐ

ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามแนวทางพระราชรัฐ	ร้อยละ (n = 31)
ให้มีการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามความเหมาะสม	32.26
จัดกลุ่มตามความต้องการของผู้สูงอายุแล้วส่งเสริมเป็นรายกลุ่มไปตามที่กลุ่มถนัด	22.58
จัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ	22.58
จัดตั้งศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ	12.90
รวมทั้งสิ้น	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่เสนอข้อเสนอแนะในการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามแนวทางพระราชรัฐ ได้แก่ ให้มีการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตามความเหมาะสม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.26 รองลงมา คือ จัดกลุ่มตามความต้องการของผู้สูงอายุแล้วส่งเสริมเป็นรายกลุ่มไปตามที่กลุ่มถนัด และจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ ในสัดส่วนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 22.58 และจัดตั้งศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 12.90 ตามลำดับ